πού μὲ καίνε!...

Εἶνε τόσο τρομερὴ ἡ θέσι μου! Σὲ ποιὸν νὰ ἐκμυστηρευθῶ τὸν πόνο μου; Σὲ ποιον Θεό μου!...

(Ἀπ' τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Ἐρνέστου Σαβάζ)

(Τὸ πρωΐ)

Περίμενα κλεισμένος στὸ σπίτι ὡς τὶς 9. Ἡ Λιανα δὲν ἦρθε. Κατάλαβα πειὰ καλὰ πὼς ἔφυγε μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ μὴ ξαναγυρίσῃ πειά.

Ἔριξα κρύο νερὸ στὸ πρόσωπό μου κ' ἔτρεξα στῆς κομήσσης. Μολις μ' ἀντίκρυσε τὸ πρόσωπό της πῆρε ἔκφρασι εἰλικρινοῦς λύπης.

Μοῦ ὑποσχέθηκε πὼς θὰ ἐνεργήσῃ ὅλη τὴν ἡμέρα πρὸς χάριν μου.

Τὶ σημασίαν ὅπως θὰ εἶχε αὐτό; Τὴν εὐχαρίστησα γιὰ την καλωσύνη της καὶ βγῆκα ἔξω.

Εἶχα ἀφεῖ πειὰ τὴν ἀπόσασί μου. Θὰ πήγαινα στὸν Διευθυντὴ της Ἀστυνομίας καὶ θα ζητοῦσα τὴν ἐπέμβασί του.

Ἄλλο μέσον σωτηρίας δὲν ὑπῆρχε.

Ὁ κ. Ζαρὶ εἶνε φίλος μου παλαιός. Ἐν τούτοις ὅτον ἔφθασα ἔξω ἀπὸ το σπίτι του τὰ γόνατά μου λυγισαν!

Ποῦ πήγαινα;

Τί ἐπήγαινα νὰ κάμω;

Πήγαινα νὰ πῶ τὴν ντροπή μου σ' ἕναν ξένο!...

Κι' ὅμως ἦταν ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἔτσι. Ἔπρεπε!...

Προχώρησα στὴν πορτα καὶ χτύπησα τὸ κουδοῦνι. Σὲ λίγα δευτερόλεπτα μοῦ ἄνοιξαν. Ὁ κ. Διευθυντὴς δὲν εἶχε βγεῖ ἀκόμη ἔξω, ἦταν ἐπάνω καὶ μὲ δεχθηκε μὲ πολὺ εὐγένεια καὶ προθυμία. Μοῦ σφιξε τὸ χέρι καὶ μ'ἔβαλε να καθήσω κοντά του. Στὴν ἀρχὴ ἀπέμεινα βουβὸς μὴ ξέροντας τὶ νὰ τοῦ πῶ, πῶς ν' ἀρχίσω...

Μ' ἐνύσταξε κι' ὁ ἴδιος παράξενα, καταλαβαίνοντας ὅτι κάτι πολὺ σοβαρὸ μὲ εἶχε φέρει ὡς ἐκεῖ.

Ἔξαφνα μοῦ πῆρε τὸ χέρι μέσα στὰ δικά του. ἔσκυψε κοντά μου καὶ μοῦ εἶπε με καλωσύνη καὶ συμπάθεια:

— Ἐπρὸς φίλε μου! Γιατὶ διστάζετε; Μιλῆστε μου. Μὴ ξεχνᾶτε πὼς εἶμαι ὁ καλύτερός σας φίλος...

Τὸν εὐχαρίστησα γιὰ τὰ καλά του λόγια καὶ τοῦ διηγήθηκα, κρατώντας τὸ κεφάλι μου σκυμένο, ντροπιασμενος, ἀπελπισμένος, τοῦ διηγήθηκα τὸν πόνο μου, τὴν συμφορά μου. Τοῦ ἔκρυψα μόνον τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους ἔφυγε ἡ Λιάνα. Τοῦ εἶπα ὅτι ἁπλῶς ἐλογομαχήσαμε, ὅτι δυσαρεστηθηκε μαζύ μου κι' ἔφυγε...

Ὁ κ. Διευθυντὴς μ' ἄκουσε μὲ προσοχή, δὲν ἔδειξε ἐξαιρετικὴ περιέργεια ἀπὸ λεπτότητα ἴσως καὶ μοῦ ὑποσχέθηκε νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τρόπο τέλειον, πού νὰ μὴ θλιγεται ἡ ἀξιοπρέπεια μου.

Ἀπὸ τὸν τρόπο του ἐκατάλαβα πὼς εἶχε ἀντιληφθῆ περισσότερα ἀπ' ὅσα τοῦ εἶπα. Μὰ τὶ σημαίνει; Τὸ πᾶν γιὰ μένα εἶνε νὰ βρῶ τὴν Λιάνα, νὰ τὴν φέρω πάλι κοντά μου...

Δεν ἐλπίζω πειὰ στὴν κόμησσα. Μὲ λυπᾶται, αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια, μὰ τὶ νὰ τὴν κάμω τὴν λύπη της; Ὁ οἶκτος της μὲ προσβάλλει...

Ἐξ ἄλλου εἶνε πιθανὸν νὰ εἶδε τὴν γυναῖκα μου. Κι' ἴσως τῆς ζήτησε ἡ ἴδια νὰ μη μοῦ πῇ ποῦ βρίσκεται...

Ἔτσι... Ἂς ἐπέμβει ἡ ἀστυνομία. Ἂς κουρελιαστῆ ἡ ὑπόληψίς μου. Ἂς βουτηχτῶ ὡς τὸν λαιμὸ στὴν καταισχύνη.

Ἀρκεῖ νὰ γίνῃ ἐκεῖνο ποὺ τόσο ἐπιθυμῶ....

Λιάνα!...Ἀγαπημένη μου!... Ἂν ἤξερες πόσο ὑποφέρω θἄτοσχες νὰ μὲ σφίξῃς στὴν ἀγκαλιά σου. Ἔφταιξες, αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια, μα σὲ συγχωρῶ. Τὰ λησμονῶ ὅλα. Γύρισε μόνον, γύρισε κοντά μου, γιατὶ ἂν σὲ χάσω θα τρελλαθῶ!..

(Ἀπ' τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Ζὰκ Μονὰλ)

Ἐχάσαμε χωρὶς νὰ τὸ θέλουμε τὸ πρωϊνὸ τραῖνο. Κατ' ἀνάγκην θα φύγουμε τὸ μεσημέρι.

Ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ θἄσθη ἡ οἰκονόμος μου νὰ μοῦ φέρῃ τ' ἀπαραιτητα γιὰ τὸ ταξεῖδι. Φτάνει νὰ μὴν τὴν παρακολουθήσῃ κανείς...

Ἡ Λιάνα ἑτοιμάζεται στὸ πλαϊνὸ δωμάτιο. Μοῦ ζήτησε νὰ μὴ τὴν ἐνοχλήσω ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ πάρῃ τὸ διαζύγιό της καὶ τῆς τὸ ὑποσχέθηκα. Θὰ ζήσουμε σὰν δυὸ ἀδελφοί. Ὅπου κι' ἂν πᾶμε θὰ τὴν συνιστῶ ὡς ἀδελφή μου...

Ἔξω βρέχει...

Τὸ Παρίσι κινεῖται καὶ θορυβεῖ κάτω ἀπὸ τὸ γκρίζο σάβανο τῆς βαρυχειμωνιᾶς...

(Ἀκολουθεῖ)

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΠΟΛΥΣ ΑΛΦΡΕΔΟΣ ΖΑΡΥ

Ἡ μετάφρασις τῆς «Πάπισσας Ἰωάννας». Ποιὸς ὁ μεταφραστής της. Ὁ Ζαρὺ ὡς συγγραφεύς. Ὁ Ζαρὺ ὡς ἄνθρωπος. Τὰ ξενύχτια του, τὰ μεθύσια του, ἡ ἐξυπναδες του, ἡ ἀκατασταστία του. Συλλυπητήρια πρὸς τοὺς ταύρους! κλπ. κλπ.

Μιὰ μέρα, πᾶνε εἴκοσι χρόνια ἀπὸ τότε, οἱ ἀραιοὶ συμπολῖται ποὺ περνοῦσαν ἀτ' τὴν πλατεία Συντανματος ἔβλεπαν στὶς προθῆκες ἑνὸς βιβλιοπωλείου ἕνα γαλλικὸ βιβλίο, μὲ τὄνομα ἑνὸς Ἕλληνος συγγραφέως, γνωστοτάτου ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον. Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἦταν ἡ θρυλικὴ «Πάπισσα Ἰωάννα» μεταφρασμένη γαλλικά, σ' ἔκδοση τοῦ Φασκελ ἀπ' τοὺς Ἰωάννην Σάλταν καὶ Ἀλφρέδο Ζαρύ. Τὸ βιβλίο τὸ ὁποῖο εἶχε ἀκούσει τόσες καὶ τόσες ἐπικρίσεις στὴν Ἑλλάδα, μεταφιαζότανε στὴν Γαλλικὴ γιὰ δεύτερη φορα (ἡ πρώτη μεταφρασι εἶχε γίνει στὰ 1870 περίπου καὶ ἦτανε πια δυσεύρετη). Οἱ Ἕλληνες κατεπλάγησαν μὲ τὴν τιμὴ ποὺ ἔγινε σ' ἕνα συμπατριώτη τους συγγραφέα, ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τοὺς προξένησε μεγαλύτερη κατάπληξη ἦτανε τ' ὄνομα τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν μεταφραστῶν. Καλά, τὸν πρῶτο τὸν ἤξεραν: ἦταν ὁ Σάλτας γνωστος καὶ εὐσυνείδητος διπλωματικὸς ὑπάλληλος Μὰ ὁ δεύτερος ποιός νὰ ἦτανε; Ποιὸς νὰ ἦταν αὐτὸς ὁ Γάλλος ποὺ καταπιάστηκε νὰ μεταφράσῃ ἕνα Ἑλληνικὸ ἔργο; Ἡ περιπέτειά τους ἱκανοποιήθηκε λιγους μηνες ὕστερ' ἀπ' τὴν ἔκδοσι τοῦ βιβλίου, τὴν 1η Νοεμβρίου τοῦ 1907. Ἕνα πρωΐ μαθαίναμε πὼς ὁ Ἀλφρέδος Ζαρὺ πέθανε νεαρώτατος σε ἡλικία 34 ἐτῶν τὴν ἡμέρα ἀκριβῶς τοῦ ψυχοσυβάτου, ἀπὸ κατάχρησιν ὀινοπνευματωδῶν ποτῶν.

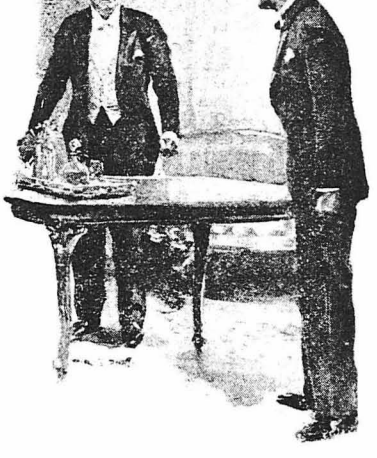

Μὲ δέχτηκε μὲ πολὺ εὐγένεια καὶ προθυμία..

Ὁ Ἀλφρέδος Ζαρὺ ἀνήκε στὸν κόσμο τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔζησαν ἀτ' τὴν πλατεία Συντανματος ἔβλεπαν στὶς προθῆκες ἑνὸς βιβλιοπωλείου ἕνα γαλλικὸ βιβλίο, μὲ τὄνομα ἑνὸς Ἕλληνος συγγραφέως, γνωστοτάτου ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον. Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἦταν ἡ θρυλικὴ «Πάπισσα Ἰωάννα» μεταφρασμένη γαλλικά, σ' ἔκδοση τοῦ Φασκελ ἀπ' τοὺς Ἰωάννην Σάλταν καὶ Ἀλφρέδο Ζαρύ. Τὸ βιβλίο τὸ ὁποῖο εἶχε ἀκούσει τόσες καὶ τόσες ἐπικρίσεις στὴν Ἑλλάδα, μεταφιαζότανε στὴν Γαλλικὴ γιὰ δεύτερη φορα (ἡ πρώτη μεταφρασι εἶχε γίνει στὰ 1870 περίπου καὶ ἦτανε πια δυσεύρετη). Οἱ Ἕλληνες κατεπλάγησαν μὲ τὴν τιμὴ ποὺ ἔγινε σ' ἕνα συμπατριώτη τους συγγραφέα, ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τοὺς προξένησε μεγαλύτερη κατάπληξη ἦτανε τ' ὄνομα τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν μεταφραστῶν. Καλά, τὸν πρῶτο τὸν ἤξεραν: ἦταν ὁ Σάλτας γνωστος καὶ εὐσυνείδητος διπλωματικὸς ὑπάλληλος Μὰ ὁ δεύτερος ποιός νὰ ἦτανε; Ποιὸς νὰ ἦταν αὐτὸς ὁ Γάλλος ποὺ καταπιάστηκε νὰ μεταφράσῃ ἕνα Ἑλληνικὸ ἔργο; Ἡ περιπέτειά τους ἱκανοποιήθηκε λιγους μηνες ὕστερ' ἀπ' τὴν ἔκδοσι τοῦ βιβλίου, τὴν 1η Νοεμβρίου τοῦ 1907. Ἕνα πρωΐ μαθαίναμε πὼς ὁ Ἀλφρέδος Ζαρὺ πέθανε νεαρώτατος σε ἡλικία 34 ἐτῶν τὴν ἡμέρα ἀκριβῶς τοῦ ψυχοσυβάτου, ἀπὸ κατάχρησιν ὀινοπνευματωδῶν ποτῶν.

Ὁ Ἀλφρέδος Ζαρὺ δὲν ἦταν ἀπ' τοὺς πιὸ παράξενους μποέμ ποὺ γνώρισε τὸ Καρτιὲ Λατέν. Πνεῦμα ἀλλόκοτο, ζωηρό, ἀνησυχο μισοτρελλό. Ἀπέφυγε τὴ ἡμέρας τὸ φῶς, κ' ἔβγαινε στὸ δρόμο μονάχο ὅταν νύχτωνε. Μὰ καὶ τὰ ἔργα του εἶχανε τὴν σφραγίδα τοῦ σκότους διαποτισμένα ὅμως καὶ ἀπὸ κάποια σατιρικὴ διάθεσι. Ὁ Ζαρὺ ἦταν ἕνας πικρὸς σαρκαστής. Ἐννοοῦσε νὰ κοροϊδεύει ὄχι μονάχα τὰ θεῖα καὶ τὰ ἱερὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ κι' αὐτοὺς τοὺς ἀναγνωστάς του.

Ὁ Ζαρὺ ἦταν ἐπίσης μεγάλος ποιητὴς πολυγραφώτατος καὶ κλασικῆς μορφώσεως. Μολονοτι πέθανε νέος ὡστόσο προφτασε ν' ἀφήσῃ ἀρκετὰ ποιήματα, μυθιστορήματα, κριτικὰς μελέτας καὶ δράματα. Εἶχε βγαλει μὲ τὸ Ρεμὶ νὲ Γκουρμὼν καὶ ἕνα περιοδικὸ. Ἀπ' τὰ μυθιστορήματά του φημίζεται ἡ «Μεσσαλίνα» πιστὴ ἀναπαραστοσις τῆς ἀρχαίας Ρώμης. Ἤξερε ἀπ' ἔξω τοὺς Ἕλληνας τραγικοὺς καὶ πολλὲς φορὲς, ἐκεῖ ποὺ καθότανε στὸ Καφενεῖο ἀπηγγελε χορικὰ ἀπ' τὸν Εὐριπίδη. Ὅταν πρωτοδιάβασε τὸ Ρεβὶν τοῦ προξένησε κατάπληξη τὸ σπινθηροβόλον πνεῦμα τοῦ μεγάλου Ἕλληνος συγγραφέως καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν μεταφράσῃ μαζυ μὲ τὸν Σάλτα.

Ὁ Ἀλφρέδος Ζαρὺ φημιζότανε ὡσαύτως στὸν καιρὸ του γιὰ τὶς παραξενιὲς του. Παντοῦ καὶ πάντο ἦτανε παραδοξος. Καὶ στὸ Καφενεῖο, καὶ στὸ σπίτι, καὶ στὸ δρόμο. Περιφανῆς ξενύχτης καὶ περβόητος πότης. Ἐξ ἄλλου αὐτὴ ἡ ἀγαπη του για τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ τὸν ἔκανε καὶ πέθανε πρὶν τῆς ὥρας του. Αἰσθανόταν ἐξαιρετικὴ ἀγάπη γιὰ τὸν Ἑλληνογάλλο ποιητὴ Ζὰν Μωρεὰς καὶ μονάχα αὐτὸν ἔκανε παρέα στὸ Καρτιὲ Λατέν. Ὁ «Φιγκαρὼ» τὸν ἀκριβοπλήρωνε γιὰ νὰ τοῦ γράφει καθεμέρα ἕνα μικρὸ εὐθυμογράφημα, μὰ ὁ Ζαρὺ γλήγορα τὴν παράτησε αὐτὴ τὴ θέση Μὲ τὶς ἕξη χιλιάδες φράγκα ποὺ κέρδισε ἀπ' τὴ «Μεσσαλίνα» ἀγόρασε ἕνα ἐξοχικὸ σπιτάκι.

Κάποτε ὁ Ὀκτάβιος Μιρμπὼ τὸν εἶχε καλέσει σὲ τραπέζι. Ὁ Ζαρὺ πῆγε νὰ τον βρῇ τύφλα μεθυσμένος ἀπὸ ἀψέντι.

— Μὰ γιατὶ πίνετε τόσο πολύ; τὸν ρώτησε ἡ Κυρία Μιρμπώ.

— Γιατὶ μονάχα ἐκεῖνος ποὺ πίνει εἶνε δυνατός, κυρία μου, τῆς ἀποκρίθηκε.

— Οἱ ταῦροι ὅμως εἶνε δυνατοὶ χωρὶς νὰ πίνουν!

— Δὲν πίνουν οἱ ταῦροι; Τότε... τοὺς συλλυποῦμαι!.

Μα τὸ ὡραιότερο ἀστεῖο του τὸ εἶπε ξαπλωμένος στὸ νοσοκομειακό του κρεβάτι, στὸ νοσοκομεῖο ὅπου τὸν εἶχανε μεταφέρει. Τὴν τελευταία του στιγμή, ὁ φίλος ποὺ τὸν παραστεκότανε ἔσκυψε καὶ τὸν ρώτησε:

— Ποιὰ εἶνε ἡ τελευταία σου ἐπιθυμία Ζαρύ; Μήπως θέλεις τίποτα;

— Ναί!.. μιὰ ὀδοντογλυφίδα! Ἀποκρίθηκε ὁ ἀδιόρθωτος Ζαρύ.

Καὶ ξεψύχησε!...